

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Caterina Bonvicini
L'EQUILIBRIO DEGLI SQUALI

Copyright © 2008 Caterina Bonvicini

This edition published in agreement with Piergiorgio Nicolazzini Literary Agency (PNLA)

Translation Copyright © 2018 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-02375-6

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

KATERINA
BONVIČINI

SOFIJA

Prevela Bojana Krsmanović

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2018.

*Enriki i Sandru Dornu
I prelepom gradu Torinu*

1.

BIROKRATIJA

REGIJA PIJEMONT – BOLNICA REDA SVETOG
MAURICIJA „UMBERTO I“ – TORINO
ODELJENJE ZA PSIHIJATRIJU

Prijem br. 5252525

Br. kartona pacijenta: 919311

Pacijentkinja primljena 28. 06. 2006. u 13.54,

zbog *pokušaja samoubistva prekomernim*

unosom minijasa i zanaksa

Trijaža: zeleno

Početna dijagnoza: depresija

Prethodne večeri ispijena bočica

minijasa, ujutru kutija zanaksa

Trenutno trezvena i prisebna

PRVI PSIHIJATRIJSKI PREGLED

Pacijentkinja je dovedena u ustanovu zbog unosa prekomerne doze benzodiazepina. Prilikom procene delovala je neznatno usporeno na ideomotoričkom planu, ali je trezvena, prisebna i hoće da sarađuje. *Izjavljuje* da živi sama u Torinu, *tvrdi* da je umetnica. *Žali se* na opšte nezadovoljstvo ljudskim odnosima, *negira* ranije prisustvo sličnog ponašanja. Prepisan joj je benzodiazepin zbog nesanice. Majka joj je patila od depresije i izvršila samoubistvo u Torinu 1980.

Budući da su rođaci spremni da provedu noć pored nje, smatra se da se može izaći u susret insistiranju pacijentkinje da bude puštena na kućno lečenje, osim u slučaju pogoršanja stanja organizma. I pacijentkinja i njeni rođaci upoznati su s mogućnošću da se, radi detaljnijeg prikaza kliničkog stanja, obrate lokalnom domu zdravlja (Sansekondska ulica 29).

2.

ALI JA SE UVEK OSLOBODIM

Sada je pola tri, nekakva hladna daleka svetlost ističe obrise planina. Sve one idu mi u susret dok ulazim u grad. Prepuštam se zaobilaznici i pomišljam: *Dakle Torino me voli, gle kako me pozdravlja.*

Pojedinih dana otkrivam neku vrstu bolne sreće. Kada je bol previše jak, teško mi je da izdržim. Ali na kraju i te kako uspem. Baš imam odgovarajuće telo, kapaciteta ogromne posude: u sebe mogu da primim sramne količine, samo ako to hoću. A hoću. Naravno da hoću.

Posmatram vrhove pod snegom koji reflektuju svetlost. *U mene može da stane čitav planinski venac.* Ta lepota je gotovo divlja, ali pomišljam: *Ima da stane.* Podstaknuta uzbuđenjem, dala sam gas i prekoračila brzinu, ali bože moj. *Čitavi Alpi, sve će stati.* Čini mi se da mi je vidno polje prošireno: vidim Monblan, Monte Rožu, Monvizo, možda čak i Dolomite. Nebo je tako čisto.

Rođena sam ovde, ali imam sicilijanske krvi. U suštini, Torino i Palermo i nisu toliko međusobno udaljeni. U mojoj glavi sastaju se

u tačno određenoj tački, uz neizbežne dijagonale. Uzimam olovku i beležim tačku na zidu. *OVDE.*

To je moja polazna tačka za sve. Mnogi je nazivaju svest o smrti. Ja sam joj pronašla drugo ime: to je moja *želja da preživim.*

Kao dete provodila sam svaki raspust na Siciliji, kod očevih roditelja. Baba i deda vodili su me na misu u Crkvu San Đuzepe dei Teatini. Stajala bih sat vremena glave okrenute nagore, hipnotisana svodom. Posmatrala bih boje okružene mermerom i zlatom, pritisnute svim tim bogatstvom. A statue, oslonjene jedna na drugu, nisu ukazivale na božji trijumf već na kosturnicu, izvrnutu masovnu grobnicu.

U Palermu su mi mrtvi čak i poklone donosili. Lepše nego za Božić, važnije. Nestrpljivo bih čekala drugi novembar.

Još se sećam crvenog bicikla. Vozila bih kao furija oko babinog i dedinog dvorišta, i zvonila: *Hvala, mrtvi.* Brzo bih okretala pedale. *Hvala vam. Baš sam takav bicikl sanjala, mrtvi.* Tata ga je poslao teretnim vozom za Torino: stigao je sav ulubljen. *Hvala u svakom slučaju, mrtvi.*

Poverenje je u Torinu još dublje zakopano pod zemlju, komunikaciju ostvarujemo na prevaru. Taj sećaj mi podjednako ne da mira, ali je utišan, a glas dobija na usamljenim mestima. Zbog toga sam opsednuta šetnjom ulicama ranom zorom, kada nema nikoga. Makar nedeljom ujutru. Pust grad govori mi o nečemu izuzetno intimnom. Nečemu što znam, što oboje delimo, što imam potrebu da slušam iznova i iznova, *da priznam.*

U svakom slučaju, lep je februarski dan, pola tri je i upravo sam dobila razvod. Ne bih li se bar malo oslobodila tenzije, odlučujem da napravim malo veći krug kolima. Taman da uživam u pogledu na Alpe. Imam blizak odnos s tim planinama: gledam ih već trideset godina. Znaju sve o meni. Znaju da nisam imala srećan brak, na primer.

Uostalom, niko me nije upozorio. Nikola je bio radostan momak, pun životnog elana. Uvek bi se osmehivao očima. Dobro, bio je malo čudan, ali ništa nije nagoveštavalo ništa loše. Upoznali smo se, zaljubili, venčali. Sve se odigralo brzo, kako i priliči entuzijazmu dvadesetogodišnjaka.

Jednako brzo bila sam primorana da se suočim s njegovom prvom manično-depresivnom krizom. Kada se to desilo, njegova majka me je pozvala i izdiktirala broj njegovog psihijatra. To je učinila tako hladno, gotovo mehanički, nula-jedanaest i tako dalje.

„Pozovi ga ti.“

„Ja?“

„Pa ti si mu žena.“

Nikada nisam pripisivala toliku odgovornost toj reči. Udala sam se mlada, a kamoli šta drugo.

„Nije ti nikada pričao o tim smetnjama?“ Zvučalo je kao prekor, kao da su ga moje godine u tome sprečavale. „Čudno, pati od toga još od adolescencije.“

„Ne. Nikad.“

Možda ju je moja hladnoća potresla, ne znam. Očekivala sam – *eto, znala sam* – čitavu tananu strategiju okrivljavanja. Umesto toga, primetila sam zauzdavanje koje je podsećalo na samilost: „Možda se plašio“, rekla mi je.

Međutim, i ja sam se uplašila. Na to moja svekrva nije računala. Moja majka je baš tako umrla. Jednog popodneva bacila se s balkona, imala sam šest godina.

„A ako se nešto desi?“ Plašila sam se da će moj glas razotkriti strepnju. Ipak, uočila sam da je moj ton izgubio svaku ljudskost. Nisam znala da li da sebe zaplašim još više ili da osetim olakšanje. Zato sam sačekala odgovor.

„Neće se ništa desiti. Treba samo da pratiš da li uzima lekove, to je sve. Dođe pa prođe. Navići ćeš se.“

Zapravo, i navikla sam se.

Nikola je često dolazio na fakultet da me traži, prekidajući predavanje. Portir bi tri puta oprezno pokucao, a onda bi se pojavio na vratima: „Sofija Balaro? Je li tu Sofija Balaro?“

„Ja sam.“ Ustala bih.

Ni muva se ne bi čula, svi pogledi bili bi uprti u mene. Osetila bih previše očiju na sebi, pognula bih se i pokušala da sakrijem lice prebacujući kosu napred.

„Neko vas traži. Hitno je.“

„Hvala.“

Izašla bih iz amfiteatra i našla Nikolu kako nepomično stoji u nakrivo zakopčanom kaputu, s malim koferom u ruci.

„Sofija“, rekao bi mi, „hteo sam da se pozdravim s tobom. Odlazim.“

„Gde?“

„Idem da se ubijem.“

„U redu, ćao.“ I vratila bih se u amfiteatar.

Ponekad bih i nasela na to. Na primer, kada bi zaključao sva vrata u našem stanu. Ona između ulaza i hodnika, potom ona što povezuju hodnik i dve spavaće sobe, kao i vrata spavaće sobe. Naša kuća bila je pravi lavirint sa svim tim vratima. Pokušavala bih da ih otvorim šutiranjem. A onda bih zapanjeno posmatrala svoje noge, sabijene vrhove čizama – *kakva silina, jebote* – i okrenula bih se ka udubljenim tapaciranim vratima, daskama koje su pale na zemlju ili se samo savile od udarca, razglavljenim šarkama. Dvoja vrata stajala su deformisana na šarkama, a jedna na podu.

Obično bih ga pronašla na krevetu, u suzama. Na stočicu bi bile poređane kutije sedativa, njih pet-šest, sve prazne.

„Jesi li ih pio?“, pitala bih ga uz drmusanje.

„Prosuo sam ih u umivaonik.“ Osećao se zamor u njegovom glasu, mnogo drugačijem nego inače, kao da ga je ispijanje lekova iscrpljivalo.

Onda bih pokupila kutije i pomislila: *Sutra moram da pozovem stolara*. I otišla bih da zabeležim to na kalendaru u kuhinji: „Zvati stolara.“

Kada je Nikola iznutra zaključao blindirana ulazna vrata, morala sam da zovem vatrogasce. Oni su uzeli merdevine, izlomili šalone i prozorska stakla. Svetlosni signal obasjavao je njušku moje mačke, koja se tuda radoznalo motala. Ugledala sam njenu crnu glavu kako se promalja kroz nazubljeno okno prozora.

„Pazite na mačku!“, vikala sam.

Došla je i hitna pomoć, ali nije bilo potrebe za ispiranjem. Nikola je samo popio nekoliko tableta tavora. Bilo je tri ujutru, tek što sam se vratila sa žurke. Bolele su me noge pa sam skinula cipele.

„Gospođice, obujte se“, jedan od vatrogasaca me je zaustavio, „ima dosta stakla.“

Onda su mi dali da potpišem zapisnik, mutilo mi se u glavi pa sam vatrogascima vratila pogrešan papir. Nikolino pismo *Zbogom, Sofija* umesto zapisnika.

Jedne večeri – bila sam sama kod kuće – otvorila sam prozor u dnevnoj sobi. Baš sam bila umorna. Popela sam se na sims i ostala tu neko vreme. Onda sam sišla i napustila ga.

Moj odlazak izazvao je u njemu zastrašujuću krizu. Prevrtao je nameštaj, bacao na ulicu diskove, knjige, ramove, odeću, vaze. Susedi su pozvali policiju. Nikola se popeo na krov. Ali nije skočio: samo je zabavio okupljene ljude. Policija je imala vremena napretak da reaguje.

Upravo sam zatvorila kofere i spremila se da krenem. Negde daleko. Možda na Siciliju. Pozvali su me i zatekla sam ga na klinici. Trebalo je da neko bude pored njega, u suprotnom bi se pozdravio sa svima i ništa od lečenja – džaba ti onda i Bazalja i Bazaljin metod. Njegovi roditelji bi govorili: „Idi ti. Mi smo previše stari. A i kad bismo ga videli takvog, srce bi nam prepuklo.“

Sakupljala sam naftalin koji je prosuo po kupatilu, klečeći na pločicama, munjevitom brzinom, da bih što pre završila jer je on pokušavao da ga jede – *Šta ako mi promakne koja kuglica i otruje se? Samo polako.*

Kada se oporavio, dovela sam ga kući. Želeo je da proslavi povratak, da nazdravi. Otišla sam u kuhinju i vratila se s flašom ledenog piva.

„A crno vino?“, pitao me je. „Gde su sve te flaše za koje sam išao u Lange? Dokrajčila si ih dok sam bio u bolnici? Zvala si prijatelje dok sam bio tamo?“

Nisam zvala baš nikoga, bila sam sama kao nikad pre. A te flaše nisam ni takla. Samo sam ih sakrila da on ne bi mešao alkohol s lekovima.

„Ne bi trebalo ni pivo da piješ. Budi zahvalan.“

Pušila sam ćutke.

On se u početku durio i zlovoljno me posmatrao. Kao da sam ja kriva, i zbog bolnice i zbog svega ostalog. A onda je briznuo u plač.

„Izvini“, nije prestajao da plače, držeći se za slepoočnice obema rukama, kao da će mu pobeći, „izvini. Kako ide pisanje rada?“

„Odbranila sam ga“, nervozno sam odvrtila zbog suviše usputnog pitanja.

„Uprkos svemu?“

„Uprkos svemu.“ Izrekla sam to sa odlučnošću kakvu nisam ni znala da posedujem.

„Uprkos haosu koji sam napravio?“

„Da“, rekoh poniznije.

„Onda si vrlo jaka.“

„Imala sam rok.“ Verujem da sam to rekla s toplinom u glasu.

Nikola je ponovo počeo da plače: „Oženio sam se jakom ženom, baš lepo. Više je u pitanju sreća nego zasluga.“ Onda je podigao glavu i dobro me pogledao. Odnosno bolje. „Ti čak nisi ni žena, već devojka. Imaš samo dvadeset četiri godine i već si jaka. Dirnut sam, Sofija.“

To insistiranje na mojoj jačini unosilo mi je nemir. Počela sam da zamuckujem: „Ne znam, ne znam. Molim te, hajdemo na spavanje.“

Nerviralo me je njegovo telo, njegov dah: u krevetu bi me grlio, a osećala sam se kao da me guši. Ali bilo je nečeg u mojim grudima, što bi me sprečavalo da ga odgurnem od sebe, neka vrsta knedle u grlu, nabreklog i tvrdog mehura, nisam znala kako to da nazovem.

Onda su se pojavili paranoični napadi. Jednom me je, kako bi me *zaštitio*, držao zaključanu u kući deset dana. Utičnice je povadio šrafciğerom: „Prisluškuju nas“, govorio je, „moramo biti opreznii.“

Izuzetno brižljivo je spalio u kaminu čak i moj mobilni telefon.

Nikola je krenuo na praksu kod jednog advokata i bio je zaokupljen nekim delikatnim slučajem, tako je sve počelo. U osnovi je i bilo istine. U početku sam mu čak i verovala: govorio mi je o pretnjama klijenta povezanog s mafijom. Ništa čudno u svetu krivičnih advokata, pomislih. Više sam volela da zamišljam ozbiljne nevolje nego da po ko zna koji put završim s njim u bolnici. Kada je prešao na američke tajne službe, moj triler je bio završen. Počela sam da shvatam, ali bilo je kasno, već sam bila u kućnom pritvoru. U trajanju od deset dana.

Milovao me je u rukavicama. Nikad ih nije skidao, kako ne bi ostavljao otiske prstiju. Bile su to rukavice od crne kože, koje su pripadale njegovoj majci. To je zato što je imao male šake i dugačke tanke prste.

Jedne večeri, dok je Nikola spavao, uzela sam protivpožarni aparat, koji je sakrio u kupatilu („Ako pokušaju da zapale kuću, naći ćeš ga ovde, zapamti, Sofija, među peškirimaa.“), jednim udarcem sam otvorila prozor, koji je zapečatio silikonom, i skočila dole. Skoro smo se preselili, a ja sam izabrala prvi sprat, radi sigurnosti. Ipak sam imala strah od skoka. *Ako se povredim, on će me pre ostaviti da iskrvarim nego pozvati hitnu pomoć.* Ali izabrala sam da rizikujem.

Lepo sam se dočekala, samo sam malo uganula nogu. I pored toga sam potrčala, čak sam bila i brza.

Pronašla sam apoteku koja radi noću. Utrčala sam munjevitom unutra i sela na stoličicu ispred police s kondomima. Nisam mogla da govorim. Ne zbog plača: nisam uopšte plakala. To je bilo zbog kašljanja. Dali su mi sedativ, nešto sam im objašnjavala između dva napada kašlja.

Apotekar je uzeo sve u svoje ruke.

„Smirite se, ja ću se pobrinuti za sve.“

„Ne smete da zovete hitnu pomoć i policiju“, rekoš, „ko zna kakvu zaveru je on umislio.“

Ali apotekar je bio nepokolebljiv: „Gospođice, nikako ga ne smemo ostaviti tamo.“

Smestili su me u policijski auto. Vozilo hitne pomoći bilo je pred kapijom. U dvorištu su stajala dvojica policajaca i vikali u megafon: „Molimo vas, izađite!“

Iza njih je bio psihijatar, spreman da dâ injekciju. Nikola je bio opkoljen.

„Izađite, nećemo vam ništa!“

Upali su unutra silom, njih četvorica su ga savladali, a lekar mu je zario iglu u venu, hvatajući ga za ruku takvom žestinom kao da injekciju daje konju. Nikola je neprestano vikao.

Nakon četvrt časa bio je dosta mirniji. Kružio je oko vozila hitne pomoći. Ali nije hteo da uđe unutra. Dve volonterke ljubazno su pokušavale da ga ubede: „Hajde, krenite sa nama.“

On je odmahivao glavom i gledao me popreko: „Izdajice!“, izgovarao je polako. „Izdajice!“

Sedela sam na stepenicama ispred ulaznih vrata, nalaktivši se na kolena, glave naslonjene na šake. On mi nije prilazio, hodao je na nekoliko metara od mene, gore-dole: „Baš ti!“

A onda, odjednom, uskočio je sam u ambulantna kola: „Baš ti, izdajice!“

Hteli su da ga vežu, ponovo je pomahnitao. Pokušao je da pobjegne, ali već je upao u zamku. Uspavali su ga.

Ljubazni apotekar ispratio me je do bolnice.

Jedan tehničar zatvorio je za sobom teška gvozdена vrata. „Jeste li vi rođaka?“

„Ja sam njegova supruga.“ Osetila sam da me obuzima jeza pri izgovoru te reči.

Tehničar mi je doneo Nikoline lične stvari. Sat, novčanik, kašičicu koja mu je bila u džepu, ključeve i Bikov upaljač.

„Ništa ne sme da bude kod njega.“ Pružio mi je jednu providnu kesu, poput onih za zamrzivač, ili bolje reći, za tela u mrtvačnici.

Ipak, nisam želela da se vratim kući i pitala sam apotekara može li da mi nađe neki hotel. Ušla sam u sobu i spustila providnu kesu pored TV-a. Otvorila sam mini-bar i popila viski. Ispružila sam se na krevet ne izuvši se. Zatim sam izvadila iz torbe crvenu svičenu maramu, koju sam kupila na pijaci kod Palate Porte. Šarala sam pogledom tavanicu. Nije mogla nigde da se zakači, jedino za rešetku na klima-uređaju. Uzela sam stolicu, popela se i zakačila maramu. Lepila se za zid: bilo je nemoguće išta obesiti o nju. Vratila sam se u krevet. Posmatrala sam maramu koja je krasila zid kao ukrasna traka.

Ali tapete roze boje unosile su mi nemir. Imala sam potrebu da zaspim misleći na nešto lepo. Međutim, ništa mi nije padalo na pamet. Jedino biserna ogrlica moje majke, ko zna zbog čega.

Veče je uoči mog rođendana: punim osamnaest godina. Tata mi stavlja na jastuk nekakav paketić.

„Ovo je poklon od mame.“

Polako dižem pogled, pomalo uplašena. Više mi se ne sviđa da dobijam poklone od mrtvih. Brzo ga odmotavam i kutijica mi ispada iz ruke. Saginjem se i uzimam je. Udišem duboko. Sakupljam

kosu iznad potiljka i naginjem vrat ka tati. Mišići na rukama su mi napeti.

„Možeš li ti da mi je staviš?“

Narednog dana stavljam bisernu ogrlicu i izlazim napolje. Hodam pored arkada, prelazim Trg Kastelo i skrećem desno. Nakratko zastajem na Trgu Vitorio kako bih razgledala bela pročelja zgrada, prozore na krovovima. *Bože, kako je lepo.* I brzo nastavljam da hodam ka reci Po.

U trku prelazim ulicu, ne gledajući semafor. Na mostu je neki čovek, stoji nalakćen na ogradu. Posmatra vodu. Prolazim pored njega, a on se istog trenutka pomeri. Ne previše, samo se malo odmakao. Naslanjam se na ogradu na isti način, nekoliko metara dalje od njega. Gospodin mi se neočekivano smeši: „Sećate li se koliko je letos bio nizak nivo vode? Ipak, opet je kao pre.“

„Da“, odgovorih. Ovog puta sam ja bila nepoverljiva.

Ostadoh još nekoliko trenutaka da posmatram reku, ne toliko nadošlu, ali ipak punu energije. Onda podigoš kosu, vezah je šnalom i skinuh ogrlicu. Držah je nakratko u ruci, kao da je merim, a onda je hitnuh u reku.

Gospodin me na trenutak zbunjeno pogleda. Ali na sreću, Torino je čudan grad. A on je nešto shvatio: ne zna o čemu se radi, ali poštuje ono što sam uradila. Negde u dubini nazire se čak i empatija.

Međutim, razmišljanje o mom rođendanu, u tom glupom hotelu, te proklete večeri, nije vodilo ničemu: nastavila sam da kašljem. Samo što nisam izbacila pluća na jastuk. Odjednom mi je sinula ideja. Počela sam polako da šapućem: „Mrtvi, htela bih novu bisernu ogrlicu.“

Abažur je bacao kvadrat svetlosti na tavanicu.

„I jednu senku u boji kafe.“

* * *

U stvarnosti je sve bilo mnogo lakše. Nakon hospitalizacije i oporavka, Nikola je u potpunosti povratio ljudskost, koja je stvarno bila čudesna.

„Sad idi, Sofija.“

„Da se ubijem?“ Glupavo sam se smejala.

Srećom, i on se smejao. Kako bih se osećala manje krivom, znam to. I manje usamljenom.

„Idi gde god hoćeš.“

To je bilo teško uraditi u tom trenutku. Toliko sam se osećala dužnom da budem srećna da mi to više nije polazilo za rukom. U svoj toj zbrci čak mi se vratila želja da vodim ljubav s njim.

„Pa, mogli bismo da otvorimo flašu barola.“

Nikola je zastao načas da razmisli, bio je na mukama.

„Ja ću popiti pivo, bolje je. Ti otvori vino za sebe. Uzmi najbolju flašu.“

„Ne, ne, taman posla. Uzeću i ja jedan beks, da ti pravim društvo. Vruće je, a crno vino je teško.“

Posmatrali smo jedno drugo kao na početku, dok se još ništa nije desilo. I iznenadni ponovni povratak tog osećanja onakvog kakvo je, pre nego što će ga bolest izopačiti, pružao nam je radost i melanholiju u isto vreme.

„Idi, Sofija. Idi odmah, požuri. Sad dok sam još priseban i imam hrabrosti da ne budem egoista. Preskočimo ceremonije, jer su opasne. Dovoljna je čaša pića i pokoje podsećanje, malo slabosti. Trči. Ne razmišljaj o praktičnim stvarima. Iskoristi priliku, brzo.“

Bila sam tako zbunjena. Nisam uspevala da dokučim da li je reč o novoj uceni ili starom izlivu velikodušnosti.

„Ali gde da trčim?“ otelo mi se. Možda zato što u tom trenutku nisam bila u stanju da mu se otmem.

„Uh, Sofija. Jesi li ti inteligentna ili nisi?“

Zavrtela sam glavom, sva smetena.

„Nisi sposobna da nađeš izgovor? Zar moram ja da ti kažem? Idi na odmor, šta znam. Na Siciliju kad ti je već u planu. Nemoj me terati da ti ja rezervišem kartu. Jesam trezven, ali nemoj da me iskorišćavaš. To bi već bilo previše.“

Plakala sam. Kao da me izbacuje iz kuće. Čak sam toliko bila odvratna da sam mu to uzela za zlo. Ali te večeri Nikola je zaista želeo da mi pomogne. Nije ni trepnuo. Pustio me je da radim po volji, da sam smislim, da izaberem put koji je za mene najlakši.

„Je l' tako? Ti mi to govoriš da se spakujem? Meni? Meni koja sam ti pomagala sve do sada... Ko je bio s tobom u onoj smrdljivoj bolnici, a? Ko? Tvoja majka? Naravno da nije. Dobro, dobro, prekinuću ovu nemilu situaciju.“ Onda sam se iznenada okrenula. I istinski povređena, rekla sam mu: „Jesi li siguran da želiš da me oteraš?“

Nikola me je gledao s neizmernom tugom u očima: „Siguran sam.“

Zalupila sam vrata ponosno. Ali posle tolikih intervencija vatrogasaca, ona više nisu mogla da se zatvore. Ja sam se onda zainatila, pokušavala sam bezuspešno – zaškripala su i zaglavila se, sva deformisana, u visini brave.

„Sranje, neko mora da pozove stolara!“ povikala sam.

A onda, odjednom se osetivši slobodnijom, krenula sam niz stepenice a da se nisam ni osvrnula za sobom.